

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, dnia 7 stycznia 2014 roku

NRA.015-2.66.2013

Szanowny Pan
Andrzej Seremet
Prokurator Generalny
ul. Rakowiecka 26/30,
02-528 Warszawa

Dot. 4771/2013/AG

Wielce Szanowny Panie Prokuratorze Generalny,

Komisja Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej popiera stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka wyrażone w piśmie z dnia 27 listopada 2013 roku skierowanym do Prokuratora Generalnego.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwraca uwagę na problematyczne zagadnienie postępowania przygotowawczego, a mianowicie na ograniczony dostęp do akt sprawy obrońców procesowych i podejrzanych w tym postępowaniu.

Zgodnie z art. 6 k.p.k. oraz regulacjami Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284), każdemu przysługuje prawo do obrońcy oraz posiadanie odpowiedniego czasu i możliwości do przygotowania się do jej realizacji.

Analiza przesłanych przez Helsińską Fundację Praw Człowieka danych statystycznych pozwala na konstatację, że w wielu Prokuraturach Rejonowych, Okręgowych i Apelacyjnych odmawia się dostępu do akt postępowania na podstawie art. 156 § 5a k.p.k.

Zarządzenie odmawiające dostępu kłóca się z wyżej przytoczonymi przepisami jak również z orzecnictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/2013UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz. U. UE L 142), które jednoznacznie wskazują na konieczność zapewnienia podejrzanemu i jego obrońcy dostępu do dokumentów. Odmowa dostępu do akt postępowania negatywnie wpływa na pracę obrońców procesowych, często wręcz uniemożliwia im wypełnianie ich obowiązków zawodowych.

Przypadki odmowy udostępnienia akt obrońcom występują również w postępowaniach przygotowawczych, w których został wydany europejski nakaz aresztowania. Obrońcą reprezentujący podejrzanego w kraju bez dostępu do akt nie może podjąć jakichkolwiek działań na rzecz swojego Mocodawcy, z uwagi na brak podstawowej wiedzy przedmiotu sprawy.

Praktyka adwokatów zna groteskowe przypadki, w którym podejrzany nie miał możliwości naprawienia szkody jeszcze na etapie dochodzenia na rzecz pokrzywdzonego, tylko z tej racji, że jego obrońca nie uzyskał zgody na zapoznanie się aktami sprawy, w których znajdowały się dane kontaktowe pokrzywdzonego wraz z numerem rachunku bankowego.

W wypadku wydania przez prokuratora zarządzenia odmawiającego dostępu, zgodnie z art. 159 k.p.k. stronom przysługuje wyłącznie zażalenie do prokuratora bezpośrednio przełożonego. Sytuacja ta, z uwagi na podległość służbową prokuratorów, stwarzać będzie zawsze wątpliwości co do rozpatrywania takiego zażalenia bez zachowania atrybutów niezależności.

Komisja zwraca uwagę, że należałoby rozważyć możliwość podjęcia inicjatywy ukierunkowanej na przekazanie kompetencji wynikających z art. 159 k.p.k. niezawisłemu organowi – sądowi.

Mając przedstawione argumenty na uwadze Komisja Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej w Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do Prokuratora Generalnego z prośbą o rozpoznanie sygnalizowanych problemów i podjęcie odpowiednich działań w celu ich rozwiązania.

W imieniu Komisji Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej w Rzeczypospolitej Polskiej,

adw. Andrzej Zwara

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Łączymy wyrazy szacunku,

adw. Mikołaj Piłczak

Przewodniczący Komisji Praw Człowieka
przy Naczelnej Radzie
Adwokackiej